

Sibe Mardešić (1927. – 2016.)

Dva dana prije svog 89-og rođendana, 18. 6. 2016., iznenada i još u radnom zanosu, u Zagrebu nas je zauvijek napustio naš dragi profesor, učitelj i prijatelj, akademik Sibe Mardešić. Bio je doajen hrvatske matematike u više od 60 posljednjih godina. Profesor Mardešić je sve nas, njegove studente, asistente, kolege i suradnike naučio puno matematike, a svojim izvrsnim predavačkim umijećima prenio na daljnje generacije matematičara iskustva dobrog predavača i to na svim razinama: od osnovnog, srednjoškolskog, sveučilišnog do poslijediplomskog i doktorskog studija.

Sibe Mardešić je rođen 1927. u Bergesdorfu kod Hamburga. Njegovi roditelji su krenuti u Čile, no, ubrzo se vraćaju u Split, gdje polazi osnovnu školu i gimnaziju. Nakon završetka II. Svjetskog rata odlazi u Zagreb na studij matematike, gdje diplomira 1950. godine i odmah postaje asistent na Matematičkom odjelu PMF-a Sveučilišta u Zagrebu. Tu doktorira 1955. pod vodstvom prof. dr. Željka Markovića. Cijeli radni vijek proveo je u istoj instituciji, odakle 1991. odlazi u mirovinu kao profesor emeritus, ali mirovina za njega nije bilo mirovanje. Posvetio se daljnjem znanstvenom radu i pisanju opsežne knjige iz topologije. Bio je redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU), dopisni član Slovenske akademije znanosti i umjetnosti i od 2012. suradnik (fellow) Američkog matematičkog društva.

Po svojoj vokaciji profesor Mardešić prvenstveno je bio topolog, iako je imao i duboki uvid u mnoge druge matematičke discipline. Znanstveno (i stručno) je radio u gotovo svim područjima topologije: općoj, algebarskoj, kombinatornoj, geometrijskoj i drugima. Posebno su važni njegovi doprinosi u teoriji dimenzija i teoriji oblika. Akademik Sibe Mardešić je ukupno objavio 148 znanstvenih i 40 stručnih radova te 18 knjiga. Jedan od njegovih glavnih znanstvenih doprinosa jest izvorni pristup teoriji oblika, rabeći inverzne sustave ANR-ova, čime je poopćio inicijalnu Borsukovu teoriju oblika na kompaktne Hausdorffove prostore. Kasnije je teoriju oblika uspio zasnovati na čitavu kategoriju topoloških prostora. Jedan od pojmova koji su se već ukorijenili u svjetskoj baštini matematičke literature je Mardešićev teorem o faktorizaciji u teoriji dimenzija, a također i Mardešić-Papićev pojam: slabašni (feeble) kompaktan prostor.

Akademik Mardešić je objavljivao znanstvene radove u elitnim matematičkim časopisima, primjerice u *Trans. AMS*, *Illinois J. Math.*, *Fundamenta Mathematica*, *Topology and its Appl.*, *Glasnik Matematički* (gdje je bio i dugogodišnji urednik), *Rad JAZU (HAZU)*, *Topology*, *Proc. Int. Congress Math.* i drugdje. Knjige je, također, objavljivao u prestižnim izdavačkim kućama: Springer Verlag, Elsevier, Školska knjiga (sa sveučilišnim udžbenikom *Matematička analiza u n-dimenzionalnom realnom prostoru* u dva dijela) itd.

Iza njega ostaju supruga Vera – matematičarka, sin Pavao – matematičar i kćer Milica – lingvistica, te brojna unučad. Više o ovom velikanu hrvatske matematike bit u jednom od sljedećih brojeva.

Darko Veljan